

1 ta' Mejju, 1954

Imħallef :

Chev. Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* Joseph Zahra**Karrettun — Pjanċi — Serkin — Art. 35 u 37 tal-Kodiċi tal-Liġijiet tal-Pulizija**

Ebda vettura ma tista' tingħata għall-kiri għat-trasport tan-nies jew jarr ta' hawżjeġ, u ebda karrettun għall-użu privat ma jista' jinżamm, mingħajr liċenza tal-Pulizija.

Għall-finijiet tat-tieni parti ta' din id-dispożizzjoni tal-liġi, serqin jgħod takt id-demmminazzjoni l-oħru tal-liġi li teżigi li kull vettura għandha qiegħed żewġ pjanċi.

Il-Qorti: — Rat id-dispożizzjoni tal-Pulizija, miġjuba quddiem il-Qorti Kriminali tal-Magistrati ta' Malta kontra Joseph Zahra, talli l-Hamrun, fit-18 ta' Diċembru, 1953, f'xi 1-11.40 a.m., għamel użu minn karrettun mingħajr pjanċi tan-numri; barra minn dan, ripetutamente insulta lil P.C. 719 J.M. Dingli, waqt li dan kien qiegħed jagħmel id-doveri tiegħu:

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tat-23 ta' Frar, 1954, li biha sabitu mbuxx hatu ta' l-ewwel reat u liberatu, u sabitu hatu talli ngurja lill-Pulizija waqt li kien qiegħed jagħmel dmiru; u kkundannatu għall-ammenda ta' 5s.:

Rat ir-rikors li bih l-Attorney General appella mid-deċiżjoni fuq imsemmija u talab ir-riforma tagħla billi l-imputat jiġi misjub hatu anki ta' l-ewwel imputazzjoni:

Trattat l'appell:

Ikkunsidrat:

L-ewwel imputazzjoni hija li l-imputat għamel użu minn karrettun mingħajr pjanċi tan-numri;

Ma hux kontrastat, "quo ad probationes", li l-imputat kien qiegħed isaq serkin, li hu vejikolu b'afil bil-molol, b'żewġ roti, azat għat-tigrijiet. Dan kien għall-użu privat:

Id-dispożizzjoni tal-liġi — art. 35 Kap. 13 Ediz. Riv. — li tirrigwarda l-pont involut il-appell tgħid hekk: "Ebda ve-

tura ma jista' tinghata b'kiri għat-transport tan-nies jew garr ta' hwejjeg, u ebda karrettun għall-użu privat ma jista' jin-zamm, minghajr liċenza mill-Kummissarju tal-Pulizija";

L-ewwel Qorti rriteniet li serkin ma hux karrettun, u li fit-tieni parti tad-dispożizzjoni l-liġi riedet talludi għal dawk il-karrettun li ma jgħux mogħtija b'kiri, iżda jservu għall-użu privat, eżoè għall-iskopijiet tal-mestjer tas-sid;

Issa, ma hemmx dubju li l-kelma "karrettun", fis-sens ordinarju u komuni, tinfuza biex tindika dak il-vejikolu tqil, generalment b'żewġ roti, almenu hawn Malta, bla molol, mi-ġbud minn animal ta' forza għall-ġbid, u li fuqu titgħabba merkanzija jew materjal, bħal, per eżempju, karrettun tal-ġebel. Għalhekk, kieku l-kwistjoni kellha tiegħaf hawn (u l-ewwel Qorti ma għaddietx aktar 'il quddiem), ma kienx ikun hemm dubju li l-każ preżenti ma hux kolpit;

Izda, fit-test Inġliż tal-liġi jingħad hekk: "It shall not be lawful, without a licence from the Commissioner of Police, to let for hire any vehicle for the conveyance of persons or carriage of goods, or to keep any cart for the private use";

Il-kelma użata fit-test Inġliż hi l-kelma "cart";

Issa, il-kelma "car", skond ċerti dizziunarij, tisser vejikolu tqil, eżoè dak li tisser il-kelma "karrettun". Hekk, per eżempju, fl-Imperial Dictionary, fejn il-kelma "cart" hija mfissra bħala "a carriage usually without springs for the conveyance of heavy goods"; jew fil-Collin's Dictionary, fejn hi mfissra bħala "a two-wheeled vehicle used for heavy goods". Izda f'dizziunarij oħra s-sinifikat hu aktar estiż, bħal, per eżempju, fi "Standard Dictionary", fejn l-ewwel jingħata s-sens ta' "a heavy two-wheeled vehicle without top and usually without springs for carrying loads, as an ox-cart", iżda mbagħad jingħata anki sens ieħor ta' "a light two-wheeled vehicle with springs used for business or pleasure, as a village-cart, a dog-cart";

Issa, hu ovvju li hi ferm aktar preċiża din id-definizzjoni li tikkompreni fis-sinifikat tal-kelma "cart" anki vejikolu hafif bil-molol użat għall-pjaċir; għar-raġuni sempliċissima li fil-fatt jeżistu hafna tipi ta' vejikoli hfief bil-molol deżinjati appuntu bil-kelma "cart". Hekk, per eżempju, il-"White

chapel cart", li hu "a light two-wheeled spring cart"; jew id-"village cart", "a light two-wheeled carriage for one horse with a low body and one seat"; jew it-"T cart", li hu "a four-wheeled open phaeton seated for four"; jew id-"dog cart", li hu appunto "sporting cart", ċjoè "a two-wheeled carriage with seats back to back, so called from sporting dogs being originally carried inside the box"; jew it-"tax cart". li hu "a light spring-cart";

ffigi, għalkokk, il-konklużjoni li vejikolu bħas-serkin, għalkemm ma jidholx taht il-kelma tat-test Malti "karrettun", jidhol però taht il-kelma komprensiva tat-test Inġiż "cart";

Issa, hu prinċipju, sancit fil-klawsola sittax tal-Karta Kostituzzjonali, li "if there shall be any conflict between the English and the Maltese texts, the English text shall prevail";

Għaldaqstant il-vejikolu, li hu oġġett tal-każ preżenti — serkin — hu kolpit mill-art. 35 fuq imsemmi, u kwindi mir-"referential provision" ta' l-art. 37, li teżiġi li kull vettura, taht l-art. 35, għandha gġib żewġ pjanċi;

Dak li ntqal sa issa hu biżżejjed għal din il-konklużjoni. Jekk, però, wiehed jrid isib il-konferna tagħha, jista' jsibha anki f'dawn ir-riflessjonijiet. Il-parti ta' l-art. 35 li tirrigwarda dan il-każ giet introdotta bl-Att XIX ta' l-1926, art. 3, meta r-test tal-ligi kien it-Taljan, u l-kelma użata kiene: "carro", billi nglad "è vietato di tenere un carro per uso privato senza una licenza della Polizia". Issa, kieku l-legislatur ried jillimita l-applikabilità ta' l-emenda għall-"karrettuni", kien naturali li juża dik il-kelma tal-lingwa Taljana li kienet tikkorrispondi għall kelma "karrettun", u din il-kelma ekwivalenti ma setgħetx tkun hief il-kelma Taljana "carrotonne" — kelma fonsi mhux tant eleganti, jew mhux tant użata, imma li tnsab fid-dizzjunarji, jew għaliha, jew bhall wiehed mis-sinifikati tal-kelma "carro". Intant il-legislatur ma użax il-kelma "carrotonne", u minflok uża l-kelma "carro", li għalkemm għandha s-sinifikat speċjali ta' "grosso veicolo con due ruote o quattro, tirato da cavalli o buoi, per trasporto di merce o di materiale", għandha anki s-

sinifikat *ampju* li jagħtuhha dizzjunarji oħra ta' "arnese con due o quattro ruote". L-impurtanti, għall-finijiet ta' l-argument, hu li l-legislatur ma użax il-kelma "carrettone", mentri, kieku ried jillimita l-konċett tiegħu għal dak li bil-Malti jissejjaħ "karrettun", kien ċertament juża, anzi kien ikun *dmir* tiegħu li juża, il-kelma identika "carrettone":

Konsiderazzjoni oħra hi ja li ma hux komprehensibbli—kieku l-konċett tal-kelma "carro" użata fl-emenda ta' l-1926 jiġi ristrett għall-konċett ta' "karrettun" — il-għaliex il-legislatur ried jassoggetta l-karrettuni biss ta' użu privat, u mhux anki tipijiet oħra, mentri n-necessità li jiġu hekk assoggettati għall-kontroll tal-Pulizija anki dawn l-ispeċi ta' vejikoli, bħal ma huwa serkin, hi ovvja; b'leż il-Pulizija tista' tikkontrolla effikacement u prontament ir-responsabilità tas-sidien jew konduċenti ta' vejikoli simili għall-osservanza tar-regolamenti dwar vejikoli u dawk tat-traffiku stradali;

Għalhekk din il-Qorti tirritjeni li serkin jaqa' taħt il-ligi fuq imsemmija; u, peress li ma hux kontrastat li l-imputat ma kellax il-pjanċi preskritti, għalhekk hu hati ta' l-ewwel imputazzjoni wkoll;

Għal dawn il-motiv tiddeċidi billi tilqa' l-appell ta' l-Attorney General, tirriforma s-sentenza appellata billi tiddikjara l-imputat hati anki ta' l-ewwel imputazzjoni, u, wara li rat l-art. 313 u 314 tal-Kap. 13, tikkundanna lill-imputat għall-piena ta' l-ammenda ta' lura (£1).